

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC CẠNH TRANH TỈNH QUẢNG BÌNH TRONG THỜI GIAN TỚI

TS. PHAN MẠNH HÙNG

Bí thư Huyện ủy Quảng Ninh

ThS. NGÔ NỮ QUỲNH TRANG

Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Quảng Bình

Đứng trước xu thế hội nhập và phát triển sâu rộng như hiện nay, đòi hỏi sự quản lý, điều tiết của nhà nước đối với nền kinh tế phải tuân theo quy luật của thị trường vận hành theo cơ chế thị trường; chấp nhận cạnh tranh là quy luật tất yếu khách quan. Thực tế cho thấy, cạnh tranh cấp tỉnh dù đã xuất hiện nhưng chưa thực sự rõ nét do chưa thực hiện phân cấp mạnh mẽ giữa Trung ương và địa phương, chưa tạo ra quyền lực nhất định cho các địa phương trong phát triển kinh tế, điều này biểu hiện rõ nhất trong lĩnh vực đầu tư và quản lý doanh nghiệp. Chính quyền cấp tỉnh có vai trò đặc biệt quan trọng đối với phát triển của địa phương, hiện nay, hầu hết các tỉnh đang ganh đua và nỗ lực cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh, nhằm tạo điều kiện thuận lợi hơn cho các doanh nghiệp và các nhà đầu tư trong và ngoài nước đầu tư, kinh doanh trên địa bàn; nhiều tỉnh đã rất thành công trong thu hút đầu tư mặc dù các điều kiện như vị trí địa lý, cơ sở hạ tầng, nguồn tài nguyên thiên nhiên, nguồn lực lao động... không mấy thuận lợi và kém hấp dẫn.

Trong điều kiện hiện nay, khi mà nguồn vốn đầu tư công ngày càng thắt chặt, hạn hẹp cùng với những quy định khá nghiêm ngặt của Luật Đầu tư công 2014, Luật Ngân sách 2015 và bị bó buộc trong kế hoạch đầu tư công trung hạn của Chính phủ và của tỉnh thì sự nỗ lực trong việc cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh nhằm thu hút nguồn lực đầu tư ngoài xã hội, doanh nghiệp, nhà đầu tư để phát triển kinh tế - xã hội của các tỉnh là hết sức quan trọng và cần thiết.

Quảng Bình là một tỉnh thuộc khu vực Bắc miền Trung, có vị trí địa lý và điều kiện tự

nhiên, cơ sở hạ tầng giao thông khá thuận lợi. Tuy vậy, kinh tế phát triển chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế vốn có, chưa có nhiều nhà đầu tư trong và ngoài nước đến đầu tư các dự án lớn trên địa bàn tỉnh. Kết quả đánh giá xếp hạng chỉ số PCI của VCCI hàng năm cho thấy, tỉnh Quảng Bình có chỉ số PCI ở mức trung bình và không có nhiều chuyển biến tích cực so với các tỉnh khác trong vùng và cả nước trong thời gian qua. Vì vậy, để tăng cường năng lực cạnh tranh cấp tỉnh trong thời gian tới, Quảng Bình cần chú trọng các giải pháp sau:

Thứ nhất, cần bổ sung, chỉnh sửa và hoàn thiện thể chế kinh doanh tại địa phương

Xây dựng và bảo đảm khung pháp lý thuận lợi, minh bạch cho doanh nghiệp và nhà đầu tư yên tâm đầu tư sản xuất kinh doanh và hoạt động lâu dài trên địa bàn tỉnh. Thể chế kinh doanh liên quan đến nhiều khía cạnh, lĩnh vực của môi trường kinh doanh và đầu tư. Quan tâm đến những khía cạnh liên quan đến hoạt động quản lý kinh tế của chính quyền địa phương đối với các khu vực kinh tế tư nhân trên địa bàn tỉnh, nhằm tạo ra môi trường và động lực phát triển hoạt động sản xuất kinh doanh, phù hợp với cơ chế thị trường và đáp ứng yêu cầu hội nhập kinh tế trong hình hình mới.

Rà soát, điều chỉnh hệ thống văn bản pháp luật không còn phù hợp với kinh tế thị trường, chồng chéo, thiếu tính ổn định và hiệu quả thấp; xây dựng thể chế chính sách mạnh, ổn định, có lợi cho nhà đầu tư và doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất kinh doanh, khởi sự doanh nghiệp nhằm khai thác tiềm năng phát triển kinh tế - xã hội tỉnh. Tiến hành thường xuyên và nghiêm túc công tác tổng kết, đánh giá, rà soát và hệ thống hóa các văn bản quy

phạm pháp luật của chính quyền tỉnh liên quan thuộc các lĩnh vực đầu tư, điều kiện kinh doanh, quy hoạch, kế hoạch, đất đai, tài chính; các chính sách phát triển kinh tế... trên địa bàn tỉnh. Xác định đây là lĩnh vực quan trọng, quyết định đến phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, đồng thời liên quan đến nhiều lĩnh vực khác nên cần sự quan tâm, chủ động vào cuộc đồng bộ của các cấp, các ngành trong tỉnh.

Tập trung cập nhật bổ sung và hoàn thiện các quy hoạch mang tầm chiến lược về thời gian, không gian, các quy hoạch lớn, quan trọng như: Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Bình, quy hoạch sử dụng đất, quy hoạch phát triển công nghiệp, quy hoạch phát triển thương mại và dịch vụ, quy hoạch phát triển du lịch, quy hoạch phát triển nguồn nhân lực... và công khai trên cổng thông tin điện tử của tỉnh, trên trang Website về hỗ trợ doanh nghiệp và nhà đầu tư để các doanh nghiệp, các nhà đầu tư dễ tìm kiếm và nắm bắt thông tin về quy hoạch, các định hướng phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Bình trong dài hạn, từ đó quyết định đầu tư vào các dự án đang manh nha, dự tính của nhà đầu tư; mở rộng sản xuất kinh doanh, nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp góp phần phát triển kinh tế tỉnh nhà. Trong quá trình xây dựng và bổ sung các quy hoạch phải bám sát các quy hoạch phát triển chung của vùng; mở rộng đối tượng tham gia ý kiến vào các dự thảo các văn bản trước khi ban hành. Ngoài những đối tượng có liên quan trên địa bàn tỉnh, cần thông tin đề nghị các tỉnh có điều kiện tương đồng trong vùng Bắc Trung Bộ, những tỉnh lân cận được biết, tham gia, đóng góp ý kiến để nâng cao hiệu quả hoạt động quan hệ hợp tác, liên kết trong khai thác các nguồn lực trong vùng, của mỗi địa phương.

Tham vấn doanh nghiệp đối với những văn bản quy phạm pháp luật có tầm quan trọng, liên quan trực tiếp đến quyền lợi và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp, của nhà đầu tư trên địa bàn tỉnh không quy định về độ bảo mật, cần lấy ý kiến góp ý dự thảo trên các phương tiện thông tin đại chúng để người dân, doanh

nh nghiệp trên địa bàn tỉnh xem xét đóng góp ý kiến trước khi ban hành nhằm giảm thiểu những vướng mắc phát sinh trong quá trình triển khai thực hiện, góp phần tạo môi trường pháp lý thông thoáng, minh bạch, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước.

Hoàn thiện các cơ chế chính sách liên quan đến giải quyết những vấn đề phức tạp nảy sinh và tồn tại trong lĩnh vực đất đai. Cần nghiên cứu ban hành những cơ chế chính sách về bồi thường giải phóng mặt bằng, tái định cư sao cho rõ ràng, minh bạch phù hợp với thực tế của tỉnh; trong dự thảo văn bản cần thiết phải lấy ý kiến của các thành phần kinh tế, cần có phản biện xã hội và người dân. Thay đổi quy trình thực hiện bồi thường giải phóng mặt bằng theo hướng thực hiện trước việc hỗ trợ thu hồi đất ngay khi quy hoạch sử dụng đất có hiệu lực, cấm mốc quản lý chỉ giới quy hoạch và thông báo công khai các quy hoạch có liên quan đến đất đai đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt; hạn chế tình trạng khi có dự án đầu tư vào mới làm thủ tục thu hồi đất như hiện nay.

Có kế hoạch cụ thể về hướng dẫn, tuyên truyền và đăng tải, phổ biến thông tin pháp luật về đầu tư, kinh doanh, thuế... như: Luật Đầu tư, Luật Doanh nghiệp, Luật Thuế, Luật Hợp tác xã... và các nghị định, thông tư hướng dẫn; những cam kết, thỏa thuận hợp tác về hội nhập kinh tế quốc tế, những vấn đề liên quan đến cam kết của Việt Nam khi tham gia WTO; Các cơ chế chính sách của tỉnh về thu hút đầu tư kinh doanh... nhằm đảm bảo môi trường đầu tư kinh doanh thông thoáng, lành mạnh trong cạnh tranh trên địa bàn tỉnh đảm bảo hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước, phù hợp với cơ chế thị trường.

Hoàn thiện việc thể chế hóa, quy trình hóa các thủ tục đầu tư phù hợp, ban hành các chính sách ưu đãi, khuyến khích tăng năng suất, chất lượng cho khu vực sản xuất, nông nghiệp nông thôn. Trên cơ sở các quy hoạch và định hướng phát triển các ngành nghề, thường xuyên rà soát, cập nhật, bổ sung các cơ chế chính sách hỗ trợ doanh nghiệp/nhà đầu tư, danh mục các dự án kêu gọi đầu tư vào tỉnh theo từng giai

đoạn cụ thể, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp, các nhà đầu tư có định hướng và cách nhìn ban đầu khi đến tìm hiểu cơ hội đầu tư vào tỉnh Quảng Bình.

Thứ hai, hoàn thiện quy trình và triển khai thực hiện có hiệu quả công tác cải cách hành chính

Cải cách thủ tục hành chính cần phải hướng tới: Đơn giản, rõ ràng, dễ hiểu, dễ thực hiện và công khai trên các phương tiện thông tin đại chúng, trên các trang Web hỗ trợ doanh nghiệp để dễ tiếp cận, đồng thời bảo đảm tính ổn định cần thiết của từng quy trình thủ tục hành chính. Giảm bớt các khâu trung gian trong quy trình thủ tục hành chính hướng tới một cửa, một dấu; thực hiện giao dịch điện tử được giám sát bởi hệ thống quản lý chất lượng phù hợp tiêu chuẩn quốc gia (TCVN ISO).

Rà soát bãi bỏ các thủ tục không cần thiết, thực hiện xử lý thông tin nhanh; công khai thủ tục, minh bạch hình thức xử lý đi đôi với việc nghiên cứu áp dụng các chế tài xử phạt nặng đối với việc kê khai thông tin sai lệch, thiếu trung thực của doanh nghiệp, nhà đầu tư khi yêu cầu thực hiện các thủ tục hành chính; tạo môi trường đầu tư kinh doanh minh bạch, bình đẳng, thông thoáng, thuận lợi, tiết kiệm tối đa chi phí thực hiện thủ tục hành chính cho các doanh nghiệp/nhà đầu tư thuộc mọi thành phần kinh tế.

Tiếp thu ý kiến góp ý của doanh nghiệp/nhà đầu tư rà soát lại hệ thống thủ tục và đánh giá mức độ phù hợp của các thủ tục để đưa vào thực hiện tại bộ phận “một cửa” của các cơ quan hành chính cấp tỉnh. Thực hiện cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính theo lộ trình (khoảng 15-20% về thời gian và thủ tục/năm) đối với các lĩnh vực liên quan đến đầu tư và kinh doanh, khởi sự doanh nghiệp. Kiên quyết đơn giản thủ tục và tiến tới loại bỏ những khâu trung gian, chồng chéo dễ lợi dụng để tham nhũng, gây phiền phức cho doanh nghiệp/nhà đầu tư; kiểm soát chặt chẽ việc ban hành mới các thủ tục hành chính theo quy định của pháp luật.

Thứ ba, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý nhà nước để giải quyết thủ tục hành chính theo yêu cầu của doanh nghiệp/nhà đầu tư

Áp dụng thực hiện chính quyền điện tử để xử lý các nội dung công việc theo yêu cầu của doanh nghiệp/ngành đầu tư nhằm đảm bảo khách quan, công khai, minh bạch trong việc tiếp nhận/xử lý và tiếp nhận thông tin phản hồi từ doanh nghiệp/nhà đầu tư, các tổ chức cá nhân liên quan; giảm tối đa thủ tục giấy tờ, công sức và thời gian đi lại cho doanh nghiệp/nhà đầu tư.

Đảm bảo kinh phí để duy tu, bảo dưỡng và nâng cấp cổng thông tin điện tử tỉnh Quảng Bình và các trang Website của các sở, ban ngành, địa phương... đáp ứng yêu cầu phục vụ hai chiều cho doanh nghiệp nhằm cung cấp đầy đủ thông tin và tiếp nhận phản hồi, xử lý theo yêu cầu của doanh nghiệp/nhà đầu tư. Bổ sung thêm các chuyên mục về cải cách thủ tục hành chính, cập nhật/làm mới thông tin, số liệu, dữ liệu cơ bản của tỉnh, các dự án kêu gọi đầu tư, lĩnh vực đầu tư, thông tin về chính sách ưu đãi đầu tư; thông tin về đất đai, thuế, tài nguyên môi trường, du lịch... trả lời những hỏi đáp, thắc mắc của doanh nghiệp, nhà đầu tư...

Thực hiện công khai số điện thoại đường dây nóng, địa chỉ hộp thư điện tử của các cơ quan, đơn vị quản lý nhà nước cấp tỉnh. Tiếp nhận sự góp ý về quy trình, thủ tục, các thông tin, vướng mắc của nhà đầu tư và doanh nghiệp đối với những việc làm tiêu cực, gây phiền hà của cán bộ, công chức khi thực thi công vụ... chuyển tiếp các thông tin này đến cơ quan có thẩm quyền để xác minh, xử lý theo quy định của pháp luật.

Tăng cường kết nối, xử lý thông tin trên môi trường mạng để giảm tối đa thời gian công văn, giấy tờ, văn bản đi trên đường. Đặc biệt cần thiết lập hệ thống thực hiện cơ chế kiểm tra, giám sát thường xuyên, khách quan trong nội bộ cơ quan, khắc phục tình trạng khép kín, thiếu công khai, minh bạch trong việc giải quyết các thủ tục hành chính. Thực hiện việc lắp đặt thiết bị quan sát ghi hình các bộ phận

giao tiếp, cung cấp dịch vụ công để quản lý, theo dõi hoạt động của đội ngũ cán bộ công chức trong thực hiện công việc.

Thứ tư, tạo môi trường thông thoáng, công khai, minh bạch trong hoạt động đầu tư kinh doanh

Tạo cơ chế chủ động cung cấp thông tin cho các doanh nghiệp/nhà đầu tư để các doanh nghiệp nắm bắt được chủ trương, chính sách của nhà nước, của tỉnh. Việc cung cấp thông tin cần thực hiện qua nhiều kênh như các cơ quan truyền thông báo chí địa phương, các hiệp hội doanh nghiệp hay các buổi họp giao ban giữa chính quyền và doanh nghiệp. Chất lượng thông tin cần đảm bảo trên các mặt phong phú về nội dung và hình thức, các ngôn ngữ sử dụng để chuyển tải thông tin, ngoài tiếng Việt là những ngôn ngữ của các nhà đầu tư phổ biến như tiếng Anh, Hàn Quốc, Nhật Bản, Thái Lan để doanh nghiệp/nhà đầu tư dễ tiếp cận, cung cấp thông tin cơ bản về danh mục dự án kêu gọi, xúc tiến đầu tư, bổ sung thêm thông tin chi tiết và chính xác khi có yêu cầu của nhà đầu tư để dễ nghiên cứu, dễ tiếp cận và ra quyết định.

Công khai hóa kịp thời những thay đổi về cơ chế chính sách, thủ tục hành chính, các mẫu đơn, mẫu điều lệ và đăng tải những văn bản quy định cần thiết của nhà nước (nếu có) để doanh nghiệp và nhà đầu tư biết. Trước hết cần đăng tải rõ ràng về quy trình, thủ tục đăng ký doanh nghiệp và cấp giấy chứng nhận đầu tư; trình tự, thủ tục về cấp phép xây dựng, thuê đất,... Việc đăng tải có thể thực hiện qua những tấm bảng đặt bên ngoài bộ phận một cửa liên thông; trên cổng thông tin điện tử của tỉnh hoặc các trang Website của sở, ngành để các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp/nhà đầu tư quan tâm có thể tìm hiểu một cách thuận tiện nhất. Thường xuyên bổ sung, cập nhật làm mới thông tin về gia nhập thị trường, thủ tục đầu tư, cấp đất, cấp phép xây dựng...

Thứ năm, kiện toàn và xây dựng bộ máy chính quyền trong sạch, vững mạnh

Củng cố và kiện toàn bộ máy quản lý nhà nước từ cấp tỉnh đến cấp xã và tăng cường hiệu quả phối kết hợp giữa các cơ quan nhà nước trong quá trình xây dựng, ban hành, thực hiện

các cơ chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch. Để tạo điều kiện hoạt động tốt cho doanh nghiệp đòi hỏi có biện pháp hữu hiệu hình thành bộ máy nhà nước có tinh thần kinh doanh, hỗ trợ đắc lực cho sự phát triển của doanh nghiệp. Nâng cao tính chuyên nghiệp của đội ngũ công chức tỉnh Quảng Bình thông qua việc tiêu chuẩn hóa cán bộ và quy định cụ thể chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan nhà nước. Gắn quyền hạn với trách nhiệm, có chế độ đãi ngộ thỏa đáng, đồng thời buộc cán bộ các cấp phải chịu trách nhiệm cá nhân, kể cả trách nhiệm vật chất nếu phạm phải các sai sót khi thi hành nhiệm vụ. Để nâng cao tính trong sạch của bộ máy, tạo ra môi trường cạnh tranh bình đẳng, cần nghiêm cấm những cán bộ, công chức trong bộ máy nhà nước tiến hành các hoạt động kinh doanh tư nhân liên quan đến lĩnh vực mình quản lý dưới bất kỳ hình thức nào.

Thực hiện có hiệu quả, thiết thực các chương trình hành động của tỉnh Quảng Bình về thực hiện Luật Phòng, chống tham nhũng. Nghiên cứu ban hành và thực hiện nghiêm túc quy định và chế độ trách nhiệm của người đứng đầu và cán bộ, công chức các đơn vị trong thực thi công vụ, đồng thời đẩy mạnh việc công khai, minh bạch trong kê khai tài sản, thu nhập của cán bộ, công chức của tỉnh Quảng Bình. Việc lập bản kê khai tài sản thu nhập phải được thực hiện hàng năm. Đây là cơ sở để cơ quan, tổ chức có thẩm quyền biết được tài sản thu nhập của người có nghĩa vụ kê khai nhằm minh bạch tài sản, thu nhập của người đó, phục vụ công tác quản lý cán bộ, công chức, góp phần phòng ngừa và ngăn chặn hành vi tham nhũng. Xây dựng cơ chế giám sát tài sản, thu nhập từ nhiều phía không chỉ từ các cơ quan có thẩm quyền, đồng thời mở rộng quyền giám sát từ phía người dân, có như vậy mới đảm bảo hiệu quả công tác phòng chống tham nhũng. Khi phát hiện có sai phạm xảy ra sau khi tiến hành thanh tra, kiểm tra, cần có những hình thức xử lý nghiêm minh, tránh tình trạng bao che, né tránh hoặc đùn đẩy trách nhiệm. Có cơ chế kiểm tra, giám sát, ngăn chặn và xử lý

kip thời những hành vi thiếu trách nhiệm, những nhiễu, cửa quyền của các cán bộ công chức, trong bộ máy chính quyền địa phương. Thực hiện trách nhiệm liên đới đối với những người đứng đầu cơ quan, tổ chức khi để xảy ra tình trạng này trong cơ quan, tổ chức.

Các cấp lãnh đạo, chính quyền tỉnh cần xác định việc hỗ trợ các doanh nghiệp, tạo điều kiện cho doanh nghiệp phát triển là một trong những tiêu chí đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của công chức trong bộ máy nhà nước. Tỉnh cần có chế tài và thực hiện xử lý nghiêm minh việc tham nhũng cũng như sách nhiễu doanh nghiệp, làm tăng thêm chi phí, gây chậm trễ hoặc mất cơ hội kinh doanh, giảm năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp. Đồng thời, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc ứng dụng công nghệ thông tin, việc xây dựng và áp dụng hệ thống quản lý chất lượng phù hợp tiêu chuẩn quốc gia TCVN ISO 9001 tại các cơ quan hành chính có hoạt động liên quan đến giải quyết thủ tục hành chính với nhà đầu tư và doanh nghiệp. Đồng thời coi đây như một tiêu chí đánh giá cơ quan chính quyền trong sạch vững mạnh.

Nâng cao vai trò của hệ thống cơ quan thông tin đại chúng trong công cuộc chống quan liêu, tham nhũng trong bộ máy nhà nước. Chính quyền cấp tỉnh cần thiết thực hơn trong việc mở đường dây nóng để nhận thông tin từ các doanh nghiệp về những khó khăn, vướng mắc trong kinh doanh để có các biện pháp giải quyết kịp thời nhằm xây dựng và củng cố lòng tin giữa chính quyền và doanh nghiệp. Hướng tới mọi liên lạc, báo cáo, phê duyệt và hướng dẫn giữa các cấp chính quyền trong tỉnh đều được thực hiện và điều hành trực tuyến.

Tỉnh cần ban hành quy chế văn hóa công sở tại các cơ quan hành chính tỉnh Quảng Bình trên cơ sở quy chế văn hóa công sở tại các cơ quan hành chính nhà nước do Thủ tướng Chính phủ ban hành theo Quyết định số 129/2007/QĐ-TTg ngày 2/8/2007. Những yêu cầu quy định đối với cán bộ công chức tại các cơ quan hành chính nhà nước về trang phục, giao tiếp và ứng xử rất cụ thể như trong khi làm

việc, tiếp xúc với dân, giao tiếp, ứng xử phải lịch sự, tôn trọng... Việc triển khai thực hiện phải nghiêm túc, thực chất nhằm nâng cao chất lượng hoạt động công vụ theo hướng phục vụ nhà đầu tư và doanh nghiệp.

Thứ sáu, phát huy mạnh mẽ tính năng động và tiên phong của lãnh đạo các cấp chính quyền trên địa bàn tỉnh

Lãnh đạo tỉnh, lãnh đạo các sở, ngành, huyện, xã có vai trò đặc biệt quan trọng, thậm chí là quyết định đến sự phát triển của địa phương. Nâng cao tính năng động và tiên phong của đội ngũ lãnh đạo là cơ sở đảm bảo nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác chỉ đạo điều hành, tạo sự tin tưởng cho doanh nghiệp vào chính quyền tỉnh và thiết chế pháp lý của địa phương. Trước hết, cần nâng cao nhận thức về trách nhiệm của lãnh đạo và đội ngũ công chức nhà nước về phục vụ hoạt động sản xuất kinh doanh hợp pháp của các doanh nghiệp. Gốc của vấn đề này là đổi mới nhận thức về vai trò của Nhà nước trong quá trình phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Chỉ khi nào có sự đồng thuận trong toàn xã hội, đặc biệt trong đội ngũ cán bộ công chức làm việc trong các cơ quan công quyền, về trách nhiệm của nhà nước là huy động các nguồn lực để thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội một cách có hiệu quả và bền vững, về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng hoạt động của bộ máy công quyền là mức độ hiệu quả và tính bền vững của quá trình phát triển kinh tế - xã hội, về lòng tin của người dân và doanh nghiệp với bộ máy công quyền... mới có thể có sự chuyển biến trong hành động để thúc đẩy cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh.

Đổi mới tư duy kinh tế, nâng cao nhận thức về vai trò của sản xuất và đầu tư cũng như vai trò của doanh nghiệp và nhà đầu tư đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Cần quan tâm, khuyến khích sự phát triển của kinh tế tư nhân, coi đây là động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Chính quyền tỉnh cần phải có quan điểm thái độ rõ ràng hơn nữa đối với khu vực tư nhân và nhà đầu tư. Tiên quyết là thái độ của lãnh đạo chính quyền tỉnh và thái độ này

được các cấp, các ngành chia sẻ. Thái độ ấy thể hiện ở việc quan tâm đến khu vực tư nhân trong kế hoạch, chương trình của tỉnh.

Mình chứng cho sự quan tâm của lãnh đạo tỉnh đối với sự phát triển doanh nghiệp, nhà đầu tư, khởi sự doanh nghiệp bằng cách lên chương trình, lịch công tác hàng tháng/hàng quý để đại diện lãnh đạo tỉnh gặp mặt, tiếp xúc và trao giấy chứng nhận đầu tư; giấy đăng ký kinh doanh cho các doanh nghiệp tư nhân mới thành lập và những nhà đầu tư vừa được cấp phép dự án đầu tư mới; cùng với sự có mặt của truyền thông, báo chí với một số lãnh đạo các ngành liên quan chuẩn bị sẽ giải quyết các thủ tục hành chính tiếp theo cho doanh nghiệp/nhà đầu tư. Luôn gửi kèm theo hồ sơ đã giải quyết cho doanh nghiệp/nhà đầu tư là tờ rơi hướng dẫn các bước thủ tục tiếp theo nên phải làm gì và làm như thế nào. Điều đó thể hiện được vai trò quan trọng của doanh nghiệp tư nhân đối với tỉnh và thể hiện sự quan tâm của chính quyền địa phương đối với sự hình thành và phát triển của doanh nghiệp; tỉnh luôn đồng hành và tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư hoạt động sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh.

Đội ngũ cán bộ lãnh đạo tỉnh cần coi trọng và tăng cường công tác đối thoại, tiếp xúc với doanh nghiệp, nhà đầu tư thông qua các diễn đàn doanh nghiệp được tổ chức định kỳ hoặc tổ chức gặp mặt theo yêu cầu thực tế. Thực hiện đối thoại trực tuyến giải quyết thắc mắc, khó khăn cho doanh nghiệp giữa lãnh đạo tỉnh, lãnh đạo các sở, ban ngành có liên quan với doanh nghiệp, nhà đầu tư ít nhất mỗi quý một lần. Qua đó, doanh nghiệp và nhà đầu tư chia sẻ những khó khăn, kiến nghị và đóng góp ý kiến các chính sách liên quan đến đầu tư của tỉnh, trên cơ sở đó, các cơ quan nhà nước cũng có dịp cùng giải quyết những khó khăn cho các doanh nghiệp, nhà đầu tư và xem xét lại những tồn tại trong chính sách và quy định của địa phương. Cách thức đối thoại linh hoạt của chính quyền tỉnh cho phép cán bộ tỉnh sớm nắm bắt nhu cầu khác nhau của doanh nghiệp để nhanh chóng giải quyết khó khăn, vướng

mắc, thay vì để vấn đề trở nên nghiêm trọng hơn mới được giải quyết gây mất nhiều thời gian và kinh phí. Việc áp dụng các quy định của pháp luật cần theo hướng có lợi cho doanh nghiệp và nhà đầu tư. Qua đó tỉnh sẽ nhận được sự đồng tình, ủng hộ và có được niềm tin của doanh nghiệp và nhà đầu tư.

Cải thiện quan hệ phối hợp giữa các sở, ban ngành trong việc xử lý các vướng mắc cho nhà đầu tư, doanh nghiệp. Các cơ quan, đơn vị đều phải coi trọng việc thu hút đầu tư là trách nhiệm hàng đầu; tích cực chỉ đạo triển khai, phối hợp nhịp nhàng trong vận hành các bộ phận một cửa, một cửa liên thông, thực hiện giải quyết các thủ tục hành chính cho doanh nghiệp, nhà đầu tư. Sự phối hợp này sẽ thúc đẩy tính năng động, tiên phong của tỉnh khi các sở, ban ngành, chính quyền địa phương có thể thực hiện tốt những chính sách mà chính quyền tỉnh đã quy định. Mỗi một cán bộ công chức ngoài việc nắm vững chuyên môn nghiệp vụ lĩnh vực của mình, còn phải hiểu rõ trách nhiệm, chức năng, nhiệm vụ của cơ quan khác trong hệ thống chính quyền tỉnh để một mặt hoàn thành tốt nhiệm vụ chủ trì, phối hợp của mình, mặt khác nếu nhà đầu tư liên hệ làm việc không đúng chỗ thì sẽ biết để nhanh chóng hướng dẫn cho nhà đầu tư đến nơi, đến chốn.

Xây dựng quy chế phối hợp giải quyết các thủ tục cho nhà đầu tư/doanh nghiệp giữa các sở, ngành liên quan thuộc UBND tỉnh Quảng Bình, đây có thể là cách thức quan trọng tạo ra sự phối hợp và thống nhất cao giữa các sở, ngành và UBND tỉnh. Trách nhiệm của từng cơ quan được thể hiện trong quy chế làm việc nội bộ của cấp ủy, của HĐND, UBND và các sở, ngành của tỉnh. Thẩm quyền và trách nhiệm giải quyết từng loại công việc cho doanh nghiệp được quy định rõ ràng, ách tắc ở khâu nào đều có cơ quan, có người chịu trách nhiệm, không có tình trạng tranh giành thành tích, đùn đẩy trách nhiệm; việc dễ thì dựa, việc khó thì đùn đẩy cho nhau. Thường xuyên cập nhật những phản ánh, khó khăn vướng mắc của doanh nghiệp để bàn biện pháp xử lý trong các buổi họp giao ban.

Cải cách hình thức hoạt động kêu gọi xúc tiến đầu tư bằng cách không tổ chức các hội thảo, hội nghị xúc tiến đầu tư trực tiếp làm việc, tiếp xúc với các nhà đầu tư thực sự quan tâm và có tiềm lực tài chính. Chỉ đạo các sở, ngành, đơn vị liên quan phối hợp toàn diện và chặt chẽ hơn trong việc trợ giúp cho các nhà đầu tư triển khai và vận hành công việc kinh doanh như đền bù, giải phóng mặt bằng, thuế và các thủ tục hành chính khác. Trực tiếp vận động các nhà đầu tư mới, tiềm năng từ các tỉnh, thành phố khác đầu tư vào tỉnh và cam kết tạo môi trường đầu tư tích cực cho nhà đầu tư, đồng thời có thái độ đối xử công bằng không phân biệt với nhà đầu tư trong tỉnh. Nâng cao trách nhiệm cá nhân của người đứng đầu; lắng nghe, quan sát và kịp thời tháo gỡ vướng mắc cho các doanh nghiệp.

Mỗi sở, ban ngành cần bố trí hộp thư góp ý ở vị trí thuận lợi, dễ quan sát cho người dân, doanh nghiệp, nhà đầu tư góp ý về chất lượng phục vụ các dịch vụ công và thái độ làm việc của cá nhân cán bộ công chức, cách thức tổ chức hoạt động của các cơ quan công quyền. Đồng thời có bảng thông báo lịch công tác hàng ngày của các lãnh đạo và số điện thoại để thuận tiện liên lạc, phản hồi.

Thứ bảy, tăng khả năng tiếp cận mặt bằng sản xuất kinh doanh và đảm bảo sự ổn định trong sử dụng đất cho doanh nghiệp và nhà đầu tư

Hàng năm, một số lượng lớn doanh nghiệp tư nhân mới ra đời trên địa bàn tỉnh sẽ làm tăng nhu cầu đất cho mục đích sản xuất kinh doanh. Đất đai được xem là một loại hàng hóa đặc biệt vì diện tích đất tự nhiên là hữu hạn, nhu cầu sử dụng đất tăng lên nên giá đất tăng và khả năng tiếp cận đất đai ngày càng giảm. Do đó, tiếp cận đất đai với giá cả minh bạch, thủ tục đơn giản là đòi hỏi bức thiết đối với các doanh nghiệp tư nhân và nhà đầu tư hiện nay.

Việc giải quyết đất đai, mặt bằng cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư phải xuất phát từ quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, các quy hoạch phát triển ngành, lĩnh vực; các ngành nghề kinh doanh lần quy hoạch phát triển các

khu công nghiệp (KCN), khu kinh tế (KKT) trên địa bàn tỉnh. Do đó cần tăng cường công tác bổ sung, hoàn thiện quy hoạch; tăng cường năng lực cho các cơ quan, đơn vị thực hiện lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch đất đai, quy hoạch chi tiết nhằm gắn kết, tạo sự thống nhất giữa quy hoạch tổng thể với quy hoạch chi tiết và kế hoạch hàng năm. Chất lượng quy hoạch tốt sẽ đảm bảo đáp ứng yêu cầu phát triển và nhu cầu sử dụng đất theo thời gian; làm cơ sở cho hoạch định các kế hoạch phát triển hàng năm; phê duyệt các dự án tạo quỹ đất, quy hoạch và thiết kế chi tiết...

Tăng cường công tác đầu tư phát triển quỹ đất làm tăng khả năng tiếp cận mặt bằng đất đai cho nhà đầu tư; đặc biệt là mặt bằng sạch; phát triển các KCN, KKT để thu hút các nhà đầu tư, nâng cao hiệu quả sử dụng đất tại các KCN, KKT trên địa bàn tỉnh. Ưu tiên dành quỹ đất cho sản xuất kinh doanh, hạn chế việc quy hoạch đất ở theo lô, nhỏ lẻ làm tăng đầu cơ, giảm hiệu quả sử dụng đất; tránh tình trạng người có nhu cầu thực sự hoặc các doanh nghiệp khó tiếp cận thuê đất làm mặt bằng sản xuất kinh doanh.

Rà soát lại quỹ đất, lập và hướng dẫn lập quy hoạch, kế hoạch chi tiết sử dụng đất đến cấp xã và công khai các quy hoạch, quỹ đất còn chưa sử dụng nhằm minh bạch hóa việc tiếp cận nguồn lực đất đai, mặt bằng sản xuất, đảm bảo cơ sở cho việc giao đất, cho thuê đất; tạo điều kiện cho các doanh nghiệp tư nhân bình đẳng trong việc tiếp cận đất đai phục vụ sản xuất kinh doanh, tránh tình trạng chông chéo, lãng phí do phát sinh khi giải phóng mặt bằng thực hiện dự án.

Kiên quyết thực hiện thu hồi đất sử dụng không hiệu quả, không đúng mục đích. Định kỳ tiến hành rà soát, kiểm tra việc thực hiện các dự án đầu tư, sử dụng quỹ đất nhà nước giao trên địa bàn để kịp thời xử lý, thu hồi đất ở những dự án chậm hoặc không triển khai để chuyển nhượng hoặc giao lại cho nhà đầu tư khác để đầu tư nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất; tăng cơ hội và khả năng tiếp cận đất đai cho các nhà đầu tư đến sau nhưng năng lực

tài chính đủ mạnh. Đối với những vị trí đặc địa, cần tổ chức đấu giá nhà đầu tư tạo cạnh tranh lành mạnh để tăng thu ngân sách cho tỉnh.

Để tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh, bình đẳng trong tiếp cận đất đai, cần thiết phải tăng cường năng lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác đấu giá quyền sử dụng đất, giao đất, cho thuê đất đảm bảo tính chuyên nghiệp, công tâm, minh bạch rõ ràng; thực hiện đúng nguyên tắc không phân biệt đối xử trong đấu thầu, giải phóng mặt bằng, xây dựng cơ sở hạ tầng... luôn tạo mọi điều kiện thuận lợi để doanh nghiệp/nhà đầu tư có thể tiếp cận đất đai một cách bình đẳng như nhau. Có chính sách khuyến khích ưu đãi đối với các doanh nghiệp sử dụng đất tại các vùng còn nhiều đất chưa sử dụng, đất trống, đồi núi trọc nhằm gia tăng hiệu quả sử dụng đất.

Tăng cường giới thiệu và khuyến khích các doanh nghiệp/nhà đầu tư đầu tư vào các khu công nghiệp, khu kinh tế; giảm bớt việc chấp thuận các dự án phát triển sản xuất ngoài khu công nghiệp, khu kinh tế, khó khăn trong thu hồi đất, giải phóng tạo mặt bằng sạch, ảnh hưởng đến quy hoạch chung và sự phát triển bền vững của tỉnh. Đẩy mạnh đầu tư kết cấu hạ tầng công nghiệp, ưu tiên thu hút các nguồn vốn để đầu tư hoàn thiện đồng bộ các KCN, KKT hiện có. Tạo cơ chế hợp lý cho đầu tư kết cấu hạ tầng các KCN, KKT để đẩy mạnh thu hút các dự án đầu tư có chất lượng, nâng cao tỷ lệ lấp đầy diện tích khu công nghiệp, khu kinh tế đã đầu tư hạ tầng. Hoàn thiện và phát triển hệ thống giao thông, điện, cấp nước, thông tin liên lạc tại các KCN, KKT; nhất là các vị trí đầu nối về đường giao thông giữa quốc lộ với các KCN, KKT.

Thực hiện cơ chế ưu đãi, khuyến khích đầu tư xây dựng các dịch vụ thân thiện với môi trường; thu hút các chuyên gia, công nhân lành nghề hướng tới thực hiện mô hình “đô thị công nghiệp” trong phát triển các KCN, KKT nhằm đảm bảo phát triển bền vững. Quan tâm lựa chọn công nghệ, phương án xử lý môi trường khi tiếp nhận các dự án mới đảm bảo thân thiện với môi trường. Các KCN, KKT trên địa bàn

tỉnh phải lấy mục tiêu môi trường là định hướng phát triển, gồm không gây ô nhiễm môi trường xung quanh, không ảnh hưởng tới sức khỏe cộng đồng, giảm đến mức thấp nhất phát sinh chất thải, bảo tồn tài nguyên thiên nhiên bằng các giải pháp tối ưu hóa dòng vật chất và năng lượng trong từng nhà máy công nghiệp và trong KCN.

Giảm thời gian tiếp cận đất đai thông qua việc đẩy nhanh hoạt động cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho doanh nghiệp và nhà đầu tư trên địa bàn tỉnh, phân đầu giảm thời gian thực hiện cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; tăng diện tích đất có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất chính thức; tăng số lượng doanh nghiệp sở hữu giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.

Việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và quyền sở hữu tài sản cho doanh nghiệp được xem là giải pháp hỗ trợ rất quan trọng nhằm tạo vốn cho người dân, doanh nghiệp tham gia đầu tư, ổn định phát triển sản xuất kinh doanh. Bởi tài sản đất đai và các công trình bất động sản khi được hợp pháp hóa (được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng, quyền sở hữu) sẽ chuyển thành vốn cho đầu tư sản xuất kinh doanh thông qua thế chấp vay vốn các ngân hàng, tổ chức tín dụng. Vì vậy, tỉnh cần khẩn trương hoàn thiện cơ chế chính sách liên quan nhằm đẩy nhanh tiến độ hình thành và phát triển thị trường bất động sản chính thức, đảm bảo cho thị trường bất động sản hoạt động lành mạnh, chống đầu cơ tăng giá; xây dựng và công bố khung giá đất phù hợp với thực tế dựa trên nguyên tắc thị trường, làm cơ sở xác định chính xác giá trị bồi thường giải phóng mặt bằng và thu tiền sử dụng đất, tiền thuê đất đối với các doanh nghiệp và nhà đầu tư.

Ngoài ra, trên cơ sở chức năng nhiệm vụ của các sở, ban, ngành, địa phương liên quan, tỉnh cần giao nhiệm vụ cụ thể và giao cho một cơ quan đầu mối giám sát thực hiện. Tin tưởng rằng, môi trường đầu tư kinh doanh của tỉnh sẽ được cải thiện và năng lực cạnh tranh của tỉnh sẽ được tăng cường trong thời gian tới ■